

atribuir a l'Emp., perquè qui l'usa és JqRuyra,¹⁷ que no hi té res a veure.

CP.r.: *Catacloca*, que comunica JBXuriguera (Juneda, 1964), per 'cap pelat' i 'cap d'arengada': «a aquell senyor li lluaia la c.», «he de menjar-me la c. de l'arengada»: de *cap-de-closca* amb el canvi de *pd* pretònic en *-i-*, que es constata com a tret fonètic vulgar en l'Onomàstica (*Catassús* < *Cap-de-sus*, *caplà*). *Clovamoll*. *Clovaafort*.

¹ Segons la seva monografia eivissenca, Spelbrink ¹⁰ ho va sentir a tota l'illa (Ciutat, Portmany i pertot) així com a Formentera, per a la de l'ametilla (*klóvaz dā mēllā*), BDC xxiv, 274; i també per a la crosta del pa (ib., 271). — ² «Un sach --- de tres dotzen<a>s de avellanes ab la clovey<a>» suposo ¹⁵ que hi hagi una sigla de *a* poc visible en tots dos mots, on evidentment fa falta aquesta vocal. — ³ Allà acumulant-s'hi anaptixi entre *c-* i *-l-*. Bertoldi creu que per influència del nom gal de l'avellaner, *KOSLĀ/KOSLO-*, d'on no sols l'irl. ant. *coll* i congè. ²⁰ neres britònics, sinó l'aranès *còila* 'nom collectiu de les llates d'avellaner usades per fer cistells'. Pot ser això o bé que *cl-* en sorgir tardanament com a resultat de *KN-* es trobà que en aquestes valls *CL-* s'havia alterat en *ky-* a la italiana, i l'ésser una com- ²⁵ binació insòlita en aquests parlars duia a admetre-hi una anaptixi. — ⁴ Cf. berg. *Gresolet* < *Gre(v)olet*, derivat de *grèvol* amb *-ETUM*; és la zona on els noms de boscos en *-OSA* (com *avetosa*, *pinosa*, *avellanosa*, *fajosa*, es tornen en la toponímia *Bedoa* (> *Bedoga* ³⁰ *d'Adons*), *Pinua*, etc. — ⁵ A Gilhoc, una altra zona de l'Ardecha, diuen *cofo* id. (Clugnet, *Le Pat. de G.*) conservant la sorda inicial, però alterant la *v-* medial en *-f-* per influència del tipus *clofolla*, oc. *cufelo*, etc. — ⁶ Ajuntarem, doncs, ací aqueixes for- ³⁵ mes: Tarn *coulèfo* «gousse, cosse (pois, fèves, lentilles, vesces), peau de raisin», *descoulefà* 'écusser' (Gary); tol. *culèfo* 'bourse de raisins', *las culèfos* «les épluchures», *desculefà* «écusser, égousser» (Doujat i Visner); llgd. or. *cufèlo* i *culèfo* «cosse ⁴⁰ de pois ou de fève», *culèfo* 'peau des grains de raisin, des châtaignes' (Sauvages); roerg. *cofuèl* «fane, feuilles des raves, des carottes» (Vayssier), *escofuèl* en certs llocs «ramée ---» (ibid., s. v. *brouto*). S'acosta més cap al català i deu ser més originària ⁴⁵ la forma mistralenca *cruvèu* que es diu tant de les cloves d'avellanes i anàlegs com de la closca del caragol: «o dóu cibot de la pinedo / l'esquirdu beluguet, rousigant li *cruvèu* ---» («qui ronge les écailles», *Calendau* VII, 6.7), «dins un *cruvèu* de ⁵⁰ cacalauso / un lumenoun cremavo, e fasié rougejà / la paret mouisso de la roco» (*Mireio* VI, 30.2); que de fet són formes ja antigues allà: *croveil* o *cruveil* «coque, coquille» el 1397, *clovel* id. el 1390 (Pansier, *La L. Prov. à Avignon*, s. v.). De vegades sem- ⁵⁵ bla poder-se puntualitzar la deu del corrent desviador, i veiem que s'evaneixen semblances impressionants amb els nostres mots: hi ha *esclafolbas* en les Receptes pirinenques del S. xv p. p. C. Brunel (§ 192), però *lh* en aquest text sovint és *l* i no pas ⁶⁰

l (*golba* 'gola', *humialh* i altres en el gloss., *solhel*, p. 20), de manera que deu tenir raó Brunel en tra-
duir 'escròdules' (p. 134), car va com a títol (i els títols són les malalties guarides, en la resta del text) i diu, després, que això és «contra *sclonas*», mot que designa les *écrouelles* (ibid., §§ 207, 213 i 218, també del context es dedueix que és un mal del coll): es tracta, doncs, del paroxitisme occità *escrófolas* > *esclafólas*. Però aquest mot per la seva banda degué actuar en aquests parlars del Migjorn occità, junt amb la influència catalana (allà sensible pertot), del nostre (*esclafolla* per produir les formes de compromís com *escoufèla*, *coulefo*, i anàlogues que hem citat. Una altra pista seductora que s'evaneix quan provem de fressar-la és en uns versos de Marcoat, jocular associat amb Marcabré (fi S. XII, i com aquest sembla gascó, pels casos de *n* < *ND* que testifiquen les seves rimes): «de favas a desgranar / e de notz a *escofellar* / lancant hom las *escofenas*» (en els *Jongleurs et Tr. Gascons* de Jeanroy, *Cl. fr. du M.-A.*, § 39, v. 13, p. 79), d'on resulta segur un verb *escofellar* per 'esclovel·lar' (hapax que ha merescut les honors excessives de l'admissió en el PDPF), però és encara més segura la variant *escofenar* que usa en el vers següent puix que aquesta està garantida per la rima amb *entamena*, *serena*, *atena*, etc. Ara bé aquesta s'ha d'entroncar amb la parella *cove* (COPHINUS)/*cofi* (-ins), que essent també estojadors o recipients mitjans o petits d'ametlles, avellanes, etc., ens mostren el punt de partida d'aquest venerable *escofenar* de Marcoat, i denunciem el contacte indestriable d'aquest amb *escoufellar* que hi apareix combinat en versos consecutius: sigui que sospitem en aquesta variant una interpolació dels escribes més tardans (que coneixien l'actual *escoulefà/escoufèla*) i en el vers primer no estaven paralitzats per la rima, sigui que concedim la possibilitat que el jocular mateix jugués ja amb dos parònims convivents: és inevitable admetre que a la formació dels moderns occitans *escoulefà*, *cufelo*, etc., degué col·laborar aquest altre antic i ben assegurat *escofenar*. En conclusió res d'això no és capaç de donar-nos pistes, dignes de refiar-se'n, per a la investigació de l'origen del mot català i ni tan sols de l'occità. Veg. encara, per als parlars d'Oc, les dades i tempteigs etimològics de Ronjat, *GrIstProvMod.* II, 400. — ⁷ Veg. Kluge, *ARom.* VI, 308; Tilander, *Rom.* LXIII, 300-3. — ⁸ Ara, aquest grup germànic, pogué intervenir, si no en la creació, almenys en la modificació de formes gal·lo-romàniques atribuïdes a la nostra família, no sols les que ocupen Tilander, sinó les esmentades per Sainéan, *Sources Ind.* II, 101-2, 103, 104, moltes de les aplegades per Schuchardt, també un grupet format per fr. antiq. i dial. *escalofre* «coquille», fr. ant. *escalafre*, *-lufre*, «étourdi», landès *escalufat* «égareé», que ocupava Långfors (*Mél. Salverda de Grave*, 1933, 203-7) i M. Roques (*Rom.* LIX, 569). — ⁹ Que té l'avantatge sobre les cites dels comparatistes (tan sovint esbiaixades semànti-